

7 MAART 2010 – DERDE ZONDAG IN DE VEERTIGDAGENTIJD

COMMENTAAR BIJ DE ZONDAGSLEZINGEN

— Kris DEPOORTERE —

Doornstruikjes

ONDERDE MELKWEG BELOOFDE GOD dat Abrams familie zo talrijk zou worden als de sterren (commentaar van vorige week). De zoon kwam er, maar de achterkleinkinderen van Abram zijn in een hongersnood naar Egypte gevlucht. Sinds tienmaal veertig jaar zijn de joden er dwangarbeiders. De regering vaardigt maatregelen uit tegen de bevolkingsaan groei van immigranten. Eén jongetje ontsnapt, Mozes. Zijn moeder had hem in een mandje in de Nijl gelegd, waar de prinses kwam zwemmen. Die prinses adopteert vondeling Mozes. Van slavenkind tot hoveling. Het leven perfect onder controle.

Mozes wordt veertig. Veertig is een kritiek getal in de Bijbel. Mozes ziet hoe een Egyptische sergeant een joodse slaaf afranselt. Oude joodse genen komen aan de oppervlakte en vóór hij het weet, heeft Mozes de sergeant gedood. Hij vlucht de Sinaïwoestijn in. Mozes wordt herder. Herderen bevalt hem wel. Een rustig, ietwat armoedig bestaan, maar het gaat. Het leven weer onder controle. Zo lijkt het. Wel 'veertig' lang. Maar veertig is een kritiek symboolgetal in de Bijbel.

Er is een schaap weggelopen (zeggen joodse Bijbelcommentaren), en Mozes zoekt het. Verloren schapen zoeken is een favoriete bezigheid in de Bijbel, maar wél riskant. Mozes belandt in een doornbos. Tot overmaat van ramp begint het te branden. Natuurlijk. De doornstruik is het symbool van het lijden van het joodse volk. Maar dat beseft Mozes nog niet. De struiken branden, maar branden niet op. De joden lijden heel veel. Ze zullen echter niet opbranden. Maar dat weet Mozes nog niet.

Uit het brandende doornbos klinkt een stem: „Mozes, trek je sandalen uit, want de grond waarop je staat, is heilig. Ik wil dat je de blote grond van de werkelijkheid voelt. Ik ben de God van Abraham, Isaak en Jakob, de God van je ouders en je grootouders en Ik heb de jammerklachten van de slaven gehoord. Ik weet hoe ze lijden. Jij moet ze bevrijden. Ga naar de Farao en zeg: 'Let my people go!'”

„U, Heer, de God van mijn voorouders? Maar die zijn allemaal dood? En U heeft tienmaal veertig jaar gezwegen? Wat moet ik met zo'n antieke god bij de Farao en bij mijn eigen volk?“, stottert Mozes. „En ik ben getrouwd...”

„Hier telt niet wie jij bent, Mozes, hier telt wie Ik ben”, zegt God. „Ik ben geen antiek. Mijn naam is: 'Ik ben diegene die er altijd zal zijn voor jullie'. Je zocht een verloren schaap? Wel, in Egypte zijn er honderdduizend verloren schapen. Jij bent voortaan de herder van mijn volk. Trek je laarzen aan en ga naar de Farao. Je krijgt een contract voor nog eens veertig jaar tot aan de grens van een land vol melk en honing, jullie moederland. Breng mijn mensen thuis.”

Toen knikte Mozes stilletjes 'ja'.

Zo vertellen mensen sinds meer dan drieduizend jaar over een God, die zich ergelijk lang stilhoudt (of niet gehoord wordt), maar dan plotseling verschijnt, en vragen stelt: „Word jij mijn herder?”

Het is net als dat kleine lichtje in de kerk voor het tabernakel, de godslamp, ons brandend doornstruikje. Heel stilletjes klinkt zijn stemmetje: „Doe je schoenen even uit, zodat je de rauwe werkelijkheid onder je voeten voelt. Weet je het nog? Mijn naam is: 'Ik ben er altijd voor jullie.'”

Je bent nu veertig (het kan ook twintig zijn – het gaat hier om symbolen). Je hebt een 'normaal' leven geleid. Je bent een goede verzorgende, maar je hebt het zo vaak aangevoeld: „Had ik hier maar de tijd om naar de levens- en lijdensvragen van mijn patiënten te luisteren, terwijl ik dit infuus aanleg? Je vindt een brochure over pastoraal werk. Het doornstruikje knettert even. Maar zulk brandje is snel geblust. Of je staat in het onderwijs, al veertig lang, en plotseling vallen ze je op, scherper dan vroeger, die randgevallen. En God weet hoe (maar Hij weet het!), op internet vind je www.diakenworden.be. Of je woont in een net huis, al veertig lang, maar je buur komt vragen om een petroleumkacheltje, want zijn energie is afgesloten. „Nee, dat heb ik niet.” En net dan valt het krantje van de Aldi in je bus met de promoties. Of je bent twintig: „Het kan toch niet dat onze krakende parochiepriester van hot naar her rent om mensen in rouw te troosten en uitvaarten te doen. Zonder voltijdse opvolger.”

Ja, ik weet het, doornstruikjes zijn snel geblust. Maar het braamboslichtje in de kerk brandt. Dag en nacht. Op de kapeldeur van mijn college stond: *Magister adest et vocat te*, God is thuis en Hij wil wel even met je praten. Mozes, doe je even je schoenen uit om de barre grond te voelen?

EERSTE LEZING

EXODUS 3, 1-8A.13-15

In die dagen hoedde Mozes de kudde van zijn schoonvader Jitro, de priester van Midjan. Eens dreef hij de kudde tot ver in de woestijn en kwam hij bij de berg van God, de Horeb. Toen verscheen hem de engel van de Heer, in een vuur dat opvlamde uit een doornstruik. Mozes keek toe en zag dat de doornstruik in lichterlaaie stond en toch niet verbrandde. Hij dacht: Ik ga eropaf om dat vreemde verschijnsel te onderzoeken. Hoe komt het dat die doornstruik niet verbrandt? De Heer zag hem naderbij komen om te kijken. En vanuit de doornstruik riep God hem toe: „Mozes.”

„Hier ben ik”, antwoordde hij.

Toen sprak de Heer: „Kom niet dichterbij, doe uw sandalen uit, want de plaats waar gij staat is heilige grond.” En Hij vervolgde: „Ik ben de God van uw vader, de God van Abraham, de God van Isaak en de God van Jakob.”

Toen bedekte Mozes zijn gezicht want hij durfde niet naar God op te zien.

De Heer sprak: „Ik heb de ellende van mijn volk in Egypte gezien, de jammerklachten om zijn onderdrukkers gehoord; ja, Ik ken zijn lijden. Ik daal af om mijn volk te bevrijden uit de macht van Egypte.” Maar Mozes sprak opnieuw tot God: „Als ik nu bij de Israëlieten kom en hun zeg: 'De God van uw vaderen zendt mij tot u', en zij vragen: 'Hoe is zijn naam?', wat moet ik dan antwoorden?”

Toen sprak God tot Mozes: „Ik ben die is.” En ook: „Dit moet gij de Israëlieten zeggen: 'Hij die is, zendt mij tot u.'” Bovendien zei God tot Mozes: „Dit moet ge de Israëlieten zeggen: 'De Heer, de God van uw vaderen, de God van Abraham, de God van Isaak en de God van Jakob, zendt mij tot u.' Dit is mijn naam voor altijd. Zo moet men Mij aanspreken, alle geslachten door.”

TWEDE LEZING

EERSTE BRIEF AAN DE KORINTIERS

10, 1-6.10-12

Broeders en zusters,

Gij moet goed weten dat onze vaderen wel allen onder de wolk zijn geweest, allen door de zee zijn getrokken; allen zijn zij door wolk en zee in Mozes gedoopt, allen aten zij hetzelfde geestelijk voedsel, allen dronken dezelfde geestelijke drank – want zij dronken uit de geestelijke rots die met hen meeging en die rots was de Christus, maar in de meesten van hen heeft God geen welbehagen gehad; immers zij werden neergeveld in de woestijn.

Deze gebeurtenissen zijn een les voor ons opdat wij niet zoals zij slechte dingen zouden begeren. Mort ook niet tegen God, zoals sommigen onder hen: zij zijn gedood door de verderver. Wat hun overkwam, had een diepe zin en het werd te boek gesteld als een waarschuwing voor ons, tot wie het einde der tijden gekomen is. Daarom, wie meent te staan moet oppassen dat hij niet valt.

EVANGELIE

LUCAS 13, 1-9

In die tijd waren er bij Jezus enkele mensen die Hem vertelden wat er gebeurd was met de Galileeërs, van wie Pilatus het bloed met dat van hun offerdieren had vermengd.

Daarop zei Jezus: „Denkt ge, dat onder alle Galileeërs alleen deze mensen zondaars waren, omdat zij dat lot ondergaan hebben? Volstrekt niet, zeg Ik u. Maar als gij u niet bekeert, zult ge allen op een dergelijke manier omkomen. Of die achtien die gedood werden doordat de toren bij de Silóam op hen viel: denkt ge dat die alleen schuldig waren onder alle mensen die in Jeruzalem woonden? Volstrekt niet, zeg Ik u. Maar als gij niet tot bekering komt, zult ge allen op eenzelfde wijze omkomen.”

Toen vertelde Hij de volgende gelijkenis: „Iemand had een vijgeboom die in zijn wijngaard geplant stond; hij kwam zoeken of er vrucht aan zat, maar vond niets. Toen zei hij tot de wijngaardenier: 'Al sinds drie jaar kom ik aan deze vijgeboom vruchten zoeken, maar ik vind er geen. Hak hem om! Waartoe put hij nog de grond uit?' Maar de man gaf hem te antwoord: 'Heer, laat hem dit jaar nog staan; laat mij eerst de grond er omheen ompitten en er mest op brengen. Misschien draagt hij het volgend jaar vrucht; zo niet, dan kunt ge hem omhakken'.

Schriftlezingen © Katholieke Bijbelstichting 's Hertogenbosch, www.bijbel.net